

2023-06-20

Finansdepartementet

Karin Pilsäter
070-3826555
karin.pilsater@tco.se

Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension inför budgetpropositionen 2024

Fi2023/01515

TCO har beretts tillfälle att yttra sig om promemorian Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension inför budgetpropositionen 2024.

TCO vill inledningsvis framföra att det ekonomiska läget är såväl bekymmersamt som svårbedömt. Det är avgörande att inflationen stabilt förankras tillbaka på en låg nivå, samtidigt som arbetslösheten mycket väl kan börja stiga och välfärdens finansiering måste säkras. Av detta skäl är finanspolitikens utformning en mycket grannlaga uppgift.

TCO prioriterar i detta läge att välfärdens finansiering säkras genom förstärkta generella statsbidrag, och att insatser för att stödja individer som står utanför arbetsmarknaden riktas specifikt med förstärkta insatser.

3.1 Förstärkt och förändrat jobbskatteavdrag

Ett förstärkt jobbskatteavdrag

TCO avstyrker förslaget.

För att öka sysselsättningen bland dem som står utanför arbetsmarknaden menar TCO att det är betydligt mer effektivt och träffsäkert att rikta insatser av utbildning, språkträning och andra fördjupade arbetsmarknadsinsatser mot den grupp det gäller.

Det ekonomiska läget är svårbedömt, och även när det gäller hushållen ser vi att det sannolikt är mer lämpligt och träffsäkert att stärka ekonomin för de mest ekonomiskt utsatta snarare än att ge en generell förstärkning av hushållens köpkraft.

De 8 miljarder kronor som den föreslagna förstärkningen omfattar kan ge betydligt bättre utväxling i detta ekonomiska läge om de riktas mer träffsäkert. I ett senare skede, med inflation under kontroll och

behov av återhämtning kan en mer generell skattesänkning som ett förstärkt jobbskatteavdrag var mer väl avvägt.

Ett förstärkt jobbskatteavdrag för äldre samt indexering

TCO tillstyrker förslaget

Genom att jobbskatteavdraget för äldre inte varit indexerat, och inte heller följt med när jobbskatteavdraget för yngre har förstärkts tidigare, blev konsekvensen att personer som fortsatte jobba efter 65 fick en skatteskärpning. Den ändring som skedde vid årsskiftet har inte varit tillräcklig, bland annat på grund av att jobbskatteavdrag för äldre inte varit indexerat. Av detta skäl tillstyrks såväl ökningen som införande av indexering.

Höjd åldersgräns för jobbskatteavdrag för äldre

TCO tillstyrker förslaget.

Det är rimligt att gränsen för det förstärkta jobbskatteavdraget följer med den ändrade riktåldern för pensionering.

Vi vill dock påpeka detta nu föreslås ske med väldigt kort varsel för den årskull som först blir berörd, personer födda 1958. I förra budgetpropositionen, efter ändrade riktåldern införts, fanns ändringar i det förstärkta jobbskatteavdraget och det nu föreliggande förslaget borde funnits redan för ett år sedan. Samtidigt blir det inte samma regler som för det förstärkta grundavdraget. Vi vill också betona att denna höjning av åldersgränsen inte varit möjlig för personer det gäller att förutse, då det från nuvarande regeringspartier tidigare, inför valet, lagts förslag om att sänka åldersgränsen.

I sammanhanget vill vi också påpeka de felaktigheter i förhållande till riktåldern som uppstår i år för personer födda 1957, och 2025 för personer födda 1959 vad gäller det förhöjda grundavdraget.

Det är inte rimligt att regeringen har så kort framförhållning och gör så stora misstag kring människors ekonomiska förutsättningar vid beslut om pensionering eller fortsatt förvärvsarbete.

Ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 69 år

TCO avstyrker förslaget

TCO anser att det redan är olyckligt att det på grund av olika åldersgränser är så att samma typ av inkomst beskattas på flera olika sätt. För den som fortsätter arbeta vid 70 på någon deltid eller vissa uppdrag är redan skatten mycket låg.

3.2 Sänkt skatt på pension

Förstärkt förhöjt grundavdrag

TCO avstyrker förslaget.

Mot bakgrund av att förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag avstyrks är det en logisk följd att inte heller det förstärkta grundavdraget höjs. TCO har ställt sig bakom principen att beskatta pensionsinkomster på samma nivå som arbetsinkomster.

TCO vill samtidigt passa på att understryka att införande av ytterligare särskilda skattesänkningar på pensionsinkomster vore ett mycket olämpligt sätt att stärka pensionerna. Pensionssystemet behöver bli mer robust, och göras mer oberoende från statens budget. Det vore därför olyckligt om behovet av att stärka inkomstpensionen skulle lösas genom att beskatta denna lägre än arbetsinkomster.

3.3 Sänkt marginalskatt

Avtrappningen av jobbskatteavdraget tas bort

TCO tillstyrker förslaget som sådant, men anser att det bör avvakta med genomförandet till senare tidpunkt.

TCO motsatte sig införandet av avtrappningen av jobbskatteavdraget, som ökar marginalskatten med tre procentenheter i det aktuella inkomstintervallet. TCO anser att det ska löna sig bättre att utbilda sig och ta ansvar. En sådan skattesänkning har också större självfinansieringsgrad än övriga förändringar.

Mot bakgrund av det osäkra ekonomiska läget och vikten av finanspolitiska prioriteringar anser vi dock att det är en förändring som bör anstå.

Påbörja arbetet för en bredare skattereform

Som vi påtalat i detta remissvar är inkomstskattereglerna krångliga, har olika åldersgränser och olika nivåer för beskattning av samma eller olika sorters inkomster. Det är också tydligt att inte ens en regering och dess finansdepartement kan hålla reda på detta regelverk.

TCO anser att det är ett av många skäl till att det behövs en bredare skattereform.

En sådan bör ta sin utgångspunkt i att det ska löna sig bättre att utbilda sig och ta ansvar, ge goda villkor för att företag kan växa, stärka den gröna omställningen och säkra välfärdens långsiktiga finansiering.

För att det ska bli genomförbart behöver regeringen tillsätta en utredning som tar fram ett underlag för politiken att ta ställning kring.

Therese Svanström
Ordförande

Karin Pilsäter
Samhällsekonom